

LEIMAMERKKI 5 000 MK MALLIA "1948"

Mallia 1928/35 seuranneen leimamerkkimallin kaikki arvot on kirjallisuudessa katsottu ilmestyneen vuonna 1948. Kun keväällä 2010 löysin [osakekirjan](#), jossa 5 000 mk:n osakeanti- (OA-) merkki pohjamalliltaan 1948 oli käytetty todistettavasti jo [kesällä 1946](#) kiinnostukseni heräsi. Etenkin kuin päällepainama on vanhaa mallia 1922/28/35, mikä on sekin ennen tuntematon kombinaatio. [Merkin](#) väri on normaali.

Kansallisarkistossa on leimakonttorin arkistoa vuoteen 1948 asti. Setelipainoon annetun paperin ja vastaanotettujen merkkien tilauseräkohtaisen kortiston 1943–48 (sarjamerkki Bc 5) kortti 259 (kuva alla) mukaan paino luovutti **20.10.1943** 150 000 kpl **5 000 mk** merkkiä, joista 50 000 kpl oli osakeantimerkkejä ("o.a."). Varastokortin otsikossa lukee "(uusi)" ja oletamus on, että se tarkoittaa uuden mallista merkkiä. Missään muussa kortissa sellaista huomautusta ei ole. 24.10.1946 paino luovutti 139 000 kpl lisää, mutta nyt mikään niistä ei ollut OA-merkki. Kaikki em. 50 000 OA-merkkiä leimakonttori toimitti samana päivänä, 20.10.1943, posti- ja lennätinhallitukselle [Varastokirja leimamerkeistä ym. 1931–46, sarjamerkki Gd 11].

Em. vanha varastokirja Gd 11 päättyy 31.12.1946, eikä siihen mennessä muita 5 000 mk OA-toimituksia ulos ole, eikä voinutkaan olla. Silloin OA-merkkien korkeimmat varastossa olevat arvot olivat 500 mk ja 2 000 mk. Varsinaisia 5 000 mk merkkejä – joita ei esiinny kirjoissa ennen 1943 – leimakonttori sen sijaan oli toimittanut jatkuvasti [Gd 11], ja 23.1.1948 se vastaanotti niitä 100 000 kpl lisää setelipainosta (kortti 294 alla; sekä Bc 6). Varastokorteista ilmenee myös painoerän numero ja arkin koko. Kortista 294 näkee, että ko. tilauksesta 2 000 paperiarkkia oli vielä käyttämättä silloin, kun kortin päivittäminen loppui.

Bc 5:n kortti 340:n (kuva alla) mukaan leimakonttori oli ensimmäisen kerran vastaanottanut **25 000 mk**:n tavallisia leimamerkkejä 14.5.1948 [ks. myös Bc 6], 47 000 kelvollista kpl, vaikka ne oli tilattu jo 1946. Kortista näkee, että yli puolet tästä painoksesta oli jostain syystä makulatuuria. OA-päällepainamalla tämän arvon merkkiä ei esiinny vastaanotettujen kortistossa joka päättyy 31.12.1948.

Mallin 1935 myöhäiset varsinaiset merkit (siis ei OA): Ensimmäiset **300 mk** merkit vastaanotettiin 27.4.1948, erä 338, ja suurin osa päällepainettiin "Alko". Ensimmäiset 38 000 kpl **10 000 mk** arvot 24.10.1946, tilauserä 295. Erän 336:n 56 600 kpl 10 000 mk 31.3.1948 sen sijaan voisi jo olleet mallia 1948, mutta arkkikoko (20) on sama kuin 295. Ensimmäinen erä **1 000 mk** vastaanotettiin 12.5.1948, tilaus 339, mutta ne ovat mallia 1948.

Mallin 1948 korkeista arvoista 1 000 mk, 5 000 mk ja 25 000 mk ei tunneta 1928/35-mallisinakin. Näyttää siltä, että mallin 1948 arvoista vain 5 000 mk olisi lähetetty ulos leimakonttorista ennen 1948. Keräilijöiden kannattaa kuitenkin katsoa kaikkien mallin 1948:n vakiomerkkiensä mitätöintien päivämääriä, sillä kenties muitakin arvoja on ilmestynyt ennen 1948. Leimakonttori ei kortistossaan erittele malleja.

Kansallisarkiston sarjamerkki Bc 6, tiedotukset setelipainosta leimakonttoriin toimitetuista ja sieltä lähetetyistä arvopainotuotteista 1923–42 1944–48 (kuukausittain), voi myös olla hyödyllinen lisätietojen lähde, puutteellisenakin. [Leimakonttori](#) lakkasi 1.5.1949.

G. Kock, 2010

Suomen Leimakonttori.

N° 259.

5.000:- mk:n leimamerkki (uusi)

Antanut setelipainoon:			Painok- sen N:o	Vastaanottanut setelipainosta:								
Milloin	Paperia arkkia	Pape- rin laji		Milloin	Kelv. merkkejä 100 kpl ark. arkkia	Makul. arkkia	Yhteensä arkkia	Yhteensä kelv. merkkejä, kpl.	Merkkien arvo		Jäännös paperia arkkia	
									Smk.	p.		
1945 9/9	5.000	Ruusu	259	1945 20/10	1.000		1.000	100.000	500.000.000			
					0.2. 500		500	50.000	250.000.000	1.500	o. a.	
					1916 27/10	1.390	110	1.500	139.000	695.000.000		
						2.890	110	3.000				

Ruusu
vesileima

Suomen Leimakonttori.

N° 274

5000 mk:n leimamerkki

Antanut setelipainoon:			Painok- sen N:o	Vastaanottanut setelipainosta:							
Milloin	Paperia arkkia	Pape- rin laji		Milloin	Kely. merkkejä & 100 kpl ark. arkkia	Makul. arkkia	Yhteensä arkkia	Yhteensä kely. merkkejä, kpl.	Merkkien arvo		Jäännös paperia arkkia
									Smk.	p.	
1946 19/2	3.000	Ruusu	294	23.1 1948	1.000		1.000	100.000	500.000.000:-		2.000

Suomen Leimakonttori.

N° 340

Leimamerkkiä 25.000 mk.

Antanut setelipainoon:			Painok- sen N:o	Vastaanottanut setelipainosta:							
Milloin	Paperia arkkia	Pape- rin laji		Milloin	Kelv. merkkejä 100 kpl ark. arkkia	Makul. arkkia	Yhteensä arkkia	Yhteensä kelv. merkkejä, kpl.	Merkkien arvo		Jäännös paperia arkkia
									Smk.	p.	
1946 30/3	1.000		340	1948 17/5	420	580	1.000	42.000	1.170.000.000:-		